

ZESZYTY NAUKOWE UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

**STUDIA I MATERIAŁY
INSTYTUTU TRANSPORTU
I HANLDU MORSKIEGO**

Redakcja naukowa
Hanna Klimek
Dagmara Wach

Gdańsk 2013

Rada Naukowa Czasopisma
Przewodniczący
prof. dr hab. Jerzy Kujawa

Członkowie
prof. UG, dr hab. Krzysztof Dobrowolski
prof. UG, dr hab. Ewa Polak
prof. zw. dr hab. Janusz Żurek

Recenzenci
prof. dr hab. Konrad Misztal, prof. dr hab. Henryk Salmonowicz,
prof. PG, dr hab. Hanna Adamkiewicz-Drwiłło, prof. PG, dr hab. Jerzy Balicki
prof. AM, dr hab. Czesława Christowa, dr Ilona Urbanyi-Popiołek
dr Krystyna Wasilewska, dr Piotr Brudło, dr Robert Marek, dr Michał Igielski

Redaktor Wydawnictwa
Stanisława Grzelczak

Skład i łamanie
Dagmara Wach

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Gdańskiego
Studia i Materiały Instytutu Transportu i Handlu Morskiego
Nr 10

Wersja papierowa w języku polskim jest wersją pierwotną czasopisma.

© Copyright by Uniwersytet Gdański

ISSN 2080-6302

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. /fax 58 523 11 37, tel. 752 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl;

www.wyd.ug.edu.pl
Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

Przedmowa.....	5
----------------	---

TRANSPORT I HANDEL MORSKI

Hanna Klimek

Nowa koncepcja transeuropejskiej sieci transportowej.....	10
---	----

Robert Marek

Koncepcja logistyki morskiej w kontekście konteneryzacji.....	34
---	----

Наталья Николаевна Примачева

Особенности позиционирования региональных подсистем в глобальном рынке морской торговли.....	55
---	----

Ernest Czermański

Rynek obsługi kolejowej ładunków ro-ro na zapleczu bałtyckich portów morskich.....	67
---	----

Ilona Urbanyi-Popiołek

Kierunki rozwoju turystyki morskiej na Morzu Bałtyckim.....	82
---	----

Maria Kunicka

Polskie transatlantyki w żegludze pasażerskiej.....	98
---	----

Tomasz Nowosielski, Janusz Dąbrowski

Wpływ systemu prawa ochrony środowiska morskiego na zrównowa- żony rozwój transportu morskiego.....	114
--	-----

FUNKCJONOWANIE WSPÓŁCZESNYCH PRZEDSIĘBIORSTW I RYNKÓW

Janusz Żurek

Spółeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa tworzy nową jakość kultury przedsiębiorstwa.....	137
---	-----

Dagmara Wach, Alicja Januszewicz

Use of skills digital business.....	151
-------------------------------------	-----

Eugeniusz Gostomski, Tomasz Michałowski

Kontrowersje wokół Kajmanów jako światowego centrum bankowości
offshorowej 161

Sławomir Goliszek

Przemieszczenia w miejskim obszarze funkcjonalnym Lublina..... 177

Informacja o autorach 197

PRZEDMOWA

Dziesiąty numer *Studiów i Materiałów Instytutu Transportu i Handlu Morskiego* zawiera artykuły przygotowane przez pracowników Instytutu Transportu i Handlu Morskiego oraz Instytutu Handlu Zagranicznego Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, przez studentkę specjalności Międzynarodowy Transport i Handel Morski, przez pracowników Akademii Morskiej w Gdyni oraz Odeskiej Narodowej Akademii Morskiej. Tegoroczna publikacja została podzielona na dwie części poświęcone najważniejszym obszarom badawczym Instytutu, tj. zagadnieniom transportu i handlu morskiego oraz funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw i rynków.

Część pierwsza, poświęcona problematyce transportu i handlu morskiego, zawiera siedem artykułów. Pierwszy z nich dotyczy najnowszej koncepcji trans-europejskiej sieci transportowej. Realizacja tej koncepcji ma umożliwić stworzenie (z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju) do 2050 roku potężnej europejskiej sieci transportowej, łączącej Wschód z Zachodem, służącej wzrostowi gospodarczemu i podnoszeniu konkurencyjności Unii Europejskiej. Opisywana w artykule koncepcja jest odpowiedzią Wspólnoty na dotychczasowe mało efektywne działania podejmowane od lat 90. XX wieku w celu stworzenia europejskiego systemu transportowego.

W drugim artykule pokazano specyfikę transportu morskiego i jego miejsce w lądowo-morskich łańcuchach transportowych oraz globalnych łańcuchach dostaw. Na tle rozwoju konteneryzacji, z uwzględnieniem złożoności rynków usług transportu morskiego, podjęto próbę zdefiniowania logistyki morskiej.

Trzeci artykuł w tej części *Studiów* dotyczy podstawowych warunków i kryteriów wyodrębniania segmentów globalnego rynku usług transportu morskiego. Zasadnicze znaczenie w procesie segmentacji nadano wielkości i strukturze potoków ładunkowych oraz potencjałowi produkcyjnemu floty i portów morskich. Przedstawiono specyfikę procesów transformacji współczesnego sektora produkcji usług transportu morskiego.

Czwarty artykuł poświęcono przewozom ładunków zjednostkowanych na zapleczu portów bałtyckich. Pokazano w nim istniejące połączenia komplementarne (zwłaszcza kolejowe) oraz alternatywne wobec połączeń morskich, omówiono wielkość i strukturę przewozów intermodalnych na zapleczu portów Regionu Morza Bałtyckiego, a także wskazano czynniki, które będą miały wpływ na rozwój tych przewozów w przyszłości.

Turystyka morska w Regionie Morza Bałtyckiego jest tematem kolejnego artykułu tej części *Studiów*. Omówiono w nim dwa segmenty rynku usług turystyki morskiej, tj. żeglugę wycieczkową, która ma charakter sezonowy i obsługuje głównie turystów spoza regionu bałtyckiego, oraz żeglugę promową, całoroczną, obsługującą głównie turystów z Regionu Morza Bałtyckiego. W artykule przedstawiono czynniki determinujące rozwój turystyki morskiej w regionie bałtyckim oraz przewidywane kierunki rozwoju tego rodzaju turystyki.

Kolejny artykuł został napisany przez studentkę specjalności Międzynarodowy Transport i Handel Morski i jest efektem jej fascynacji polską żeglugą pasażerską. Przedstawiono w nim sylwetki wszystkich polskich transatlantyków, które wprawdzie okres swojej świetności miały przed II wojną światową i nie odegrały znaczącej roli w historii światowego transportu pasażerskiego, ale dla Polaków do dziś mają duże znaczenie sentymalne.

Prawa ochrony środowiska morskiego w kontekście idei zrównoważonego rozwoju transportu dotyczy siódmy artykuł tej części *Studiów*. Wykazano w nim, że dążenie do zrównoważonego rozwoju transportu morskiego wymaga zastosowania wielu nowoczesnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych zarówno w działalności żeglugowej, jak i portowej, aby spełnić nowoczesne standardy ochrony środowiska morskiego.

W drugiej części publikacji omówiono niektóre problemy funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw i rynków oraz gospodarki elektronicznej. Pierwszy z artykułów dotyczy nowej kultury organizacyjnej w kontekście społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Wykazano w nim, że wdrażanie do bieżącej praktyki zarządzania przedsiębiorstwami koncepcji społecznej odpowiedzialności ma bezpośredni związek i jest efektem coraz wyższej ich kultury organizacyjnej. Współcześni przedsiębiorcy zaczynają doceniać znaczenie koncepcji społecznej odpowiedzialności i wynikające z niej korzyści dla obu stron. Współpracując ściśle z otoczeniem i rozumiejąc potrzeby szeroko rozumianego środowiska, budują wizerunek i reputację swoich przedsiębiorstw i korzystnie oddziałują na rozwój regionu czy kraju. Tego rodzaju polityka prowadzona przez przedsiębiorców świadczy o ich dojrzałości i odpowiedzialności społecznej.

W kolejnym artykule omówiono cechy, którymi powinny charakteryzować się osoby podejmujące decyzje o rozpoczęciu działalności gospodarczej, będącej alternatywą dla pracy najemnej. Szczególny nacisk położono na tzw. umiejętności cyfrowe oraz swobodę posługiwania się nowoczesnymi urządzeniami (w tym elektronicznymi) i metodami wspomagającymi funkcjonowanie współczesnych przedsiębiorstw.

Bankowość offshorowa, jako forma internacjonalizacji działalności bankowej, jest tematem następnego artykułu w tej części *Studiów*. Przedstawiono w nim działalność banków offshorowych w tzw. rajach podatkowych, wykorzystując przykład Kajmanów.

Kolejny artykuł poświęcono rynkowi usług transportu miejskiego. Posłużono się w nim przykładem Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Lublina. Analiza przemieszczeń pasażerów, dostępności środków komunikacji miejskiej, natężenia ruchu na trasach komunikacji miejskiej służy kształtowaniu podaży usług transportowych w Lublinie i okolicach.